

Vann- og frostsikring i tunneler

Konstruksjoner for avskjerming
Funksjonskrav og dimensjoneringsregler

1995

Statens vegvesen

Vann- og frostsikring i tunneler

Konstruksjoner for avskjerming
Funksjonskrav og dimensjoneringsregler

Håndbøker i Statens vegvesen

Dette er en håndbok i Vegvesenets håndbokserie, en samling fortløpende nummererte publikasjoner som først og fremst er beregnet for bruk innen etaten.

Håndbøkene kan kjøpes av interesserte utenfor Statens vegvesen til de priser som er oppgitt i håndbokoversikten - håndbok 022.

Det er den enkelte fagavdeling innen Vegdirektoratet som har hovedansvaret for utarbeidelse og ajourføring av håndbøkene.

De daglige fellesfunksjoner som utgivelse av håndbøker fører med seg, blir ivaretatt av det sentrale håndboksekretariat.

Vegvesenets håndbøker utgis på 2 nivåer:

- Nivå 1 - Rød farge på omslaget - omfatter Forskrifter, Normaler og Retningslinjer godkjent av overordnet myndighet eller av Vegdirektoratet etter fullmakt.
- Nivå 2 - Blå farge på omslaget - omfatter Veiledninger, Lærebøker og Vegdata godkjent av den enkelte fagavdeling i Vegdirektoratet.

Vann- og frostsikring i tunneler

Konstruksjoner for avskjerming
Funksjonskrav og dimensjoneringsregler

Nr.163 i Vegvesenets håndbokserie
Omslagsfoto: Øst-vesttunnellen i Arendal

Opplag:2000
Trykk: GCS A/S
ISBN 82-7207-389-7

FORORD

Denne håndboka er en revidert utgave av Håndbok-163 som ble utgitt som veiledning i 1992.

Ved revisjonen er det tatt hensyn til de erfaringer og det utviklingsarbeidet som er gjort. Samtidig er det lagt vekt på forenklinger slik at håndboka blir mer brukervennlig.

Spesielt gjelder at lette konstruksjoner skal typegodkjennes av Vegdirektoratet. Det samme gjelder nye metoder for brannsikring av PE-skum.

Håndbok -163 gir funksjonskrav og dimensjoneringsregler for vann- og frostsikring i vegtunneler ved avskjerming.

Funksjonskrav og dimensjoneringsregler må sees i sammenheng med de generelle krav som er gitt i Håndbok -021, Normaler om Vegtunneler, og er en utdyping og detaljering av disse.

Vegdirektoratet
Plan- og anleggsavdelingen
Mai 1995

INNHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1. GENERELT	7
1.2 Konstruksjonstyper	7
1.3 Valg av konstruksjon	7
1.4 Estetiske forhold i tunneler	8
2. KRAV TIL DOKUMENTSJON	9
2.1 Generelle krav til dokumentasjon	9
2.2 Nye løsninger	9
2.3 Dimensjonering for statiske og dynamiske laster	9
2.4 Produksjon, transport og montasje	10
2.5 Sluttrapport	10
3. KVALITETSSIKRING	11
3.1 Kvalitetskontroll før montasje	11
3.2 Kvalitetskontroll under produksjon, transport og montasje	11
4. DIMENSJONERING AV FROSTISOLASJON	13
4.1 Generelt	13
4.2 Generelle dimensjoneringskriterier	13
4.3 Krav til isolasjonsmaterialer, minimumstykkelse	13
4.4 Beregning av isolasjonstykkelse	14
4.5 Spesielle regler for aktuelle konstruksjoner	16
4.5.1 Betonghvelv	16
4.5.2 Lettbetonghvelv	16
4.5.3 Hvelvkonstruksjoner av armert sprøytebetong	17
4.5.4 PE-skum, montert med tett boltemønster (ca. 1,2 x 1,2 m), påført sprøytebetong eller annen godkjent brannsikring	17
4.5.5 Lette konstruksjoner	17
4.6 Frostporter	17
5. DIMENSJONERING FOR BRANN	18
5.1 Generelle krav	18
5.2 Retningslinjer for bruk av PE-skum i vegtunneler	18
5.3 Brannbeskyttelse av PE-skum	18
6. MILJØLASTER, BELASTNINGER FRA RENHOLD/VEDLIKEHOLD	19
6.1 Generelt	19
6.2 Miljølaster	19
6.3 Renhold/vedlikehold	20

	Side
7. TILLEGGSKRAV	21
7.1 Forholdet til stabilitetssikring	21
7.2 Krav til utførelse av isolert avskjerming	21
7.3 Membran	21
7.4 Bolter og festdetaljer	24
7.5 Spesielle krav til konstruksjonstyper	25
7.5.1 Betonghvelv / veggelementer	25
7.5.2 Sprøytebetong	27
7.5.3 Krav til PE--skum	28
7.5.4 Lettbetong som brannsikring av PE-skum plater	28
7.5.5 Lette konstruksjoner	29
7.5.6 Overgang til portaler	29
7.5.7 Frostporter	30

TILLEGG

A. DETALJERTE REGLER FOR DIMENSJONERING FOR STATISKE OG DYNAMISKE LASTER.

1. Generelt	A1
2. Dimensjonerende lastvirkning	
2.1 Generelt	A1
2.2 Bruddgrensetilstanden	
2.3 Utmattingsgrensetilstanden	A2
2.4 Ulykkesgrensetilstanden	A2
2.5 Bruksgrensetilstanden	
3. Nyttelast	
3.1 Trykk/sug laster fra trafikk	A3
3.2 Islast	A4
3.3 Innhengt last	A4
3.4 Fall-last	A5
3.5 Vindlast på frostporter	
4. Ulykkeslast	A5

B. FROSTMENGDER I HENHOLD TIL HÅNDBOK 018. VEGBYGGING

1. GENERELT

1.1 Gyldighetsområde

Vegtunneler må sikres spesielt mot vann og is. Sikringen utføres normalt ved avskjerming av vannet som føres ned til grøft. Dersom frostmengden overstiger angitte grenser, utføres avskjermingen som en isolert konstruksjon.

Andre metoder som tetting mot lekkasjer ved hjelp av injeksjon eller kontaktstøpt betonghvelv med membran, behandles ikke i denne håndboka.

1.2 Konstruksjonstyper

Hvis ikke annet er angitt, kreves en levetid på 50 år.

Følgende konstruksjonstyper er aktuelle:

1. Betonghvelv
2. Veggelementer av betong kombinert med PE-skum påført sprøytebetong eller lette konstruksjoner over veggnivå.
3. PE-skum påført sprøytebetong eller annen godkjent brannsikring.
4. Lette konstruksjoner. Hvelvkonstruksjoner med stål, aluminium m.v. som bæresystem.

Konstruksjonene krever typegodkjenning fra Vegdirektoratet.

5. Godkjente brannsikre isolasjonsplater.

For PE-skum påført sprøytebetong skilles det mellom montasje med tett boltemønster hvor sprøytebetongen i hovedsak har en tette- og brannsikringsfunksjon, og montasje der PE-skum med armert sprøytebetong brukes som en bærende hvelvkonstruksjon.

1.3 Valg av konstruksjon

Valg av konstruksjonstype bestemmes normalt ut fra ÅDT, kjøretøyhastighet, tunnel-lengde, tunnelstandard, estetikk, frostmengde, krav til vedlikehold og økonomi. I tillegg må det tas hensyn til spesielle forhold ut fra en lokal vurdering.

I henhold til Håndbok -021, kapittel 3, er tunneler inndelt i tunnelklassene A, B, C, D og E avhengig av trafikkmengde og lengde.

For tunneler i klasse C, D og E gjelder som hovedregel at det skal benyttes løsninger som inkluderer veggelementer av betong. Veggelementene gis normalt en høyde som

tilsvarende 3,5 m over kjørebane. Alternativt kan lengden med veggelementer av betong begrenses til innkjøringssonene.

Lengden av innkjøringssonen skal sees i sammenheng med belysningssonene (inngangssone og overgangssoner).

For lette konstruksjoner, hvelvkonstruksjoner i stål, aluminium m.v., gjelder at disse bare unntaksvis kan benyttes i de soner som er mest utsatt for aggressivt miljø. Dette gjelder innkjøringssoner og nederste del av veggflater. Detaljerte regler fastsettes i typegodkjenning for slike konstruksjoner.

1.4 Estetiske forhold i tunneler

Konstruksjoner for avskjerming er en visuelt viktig del av tunnelinteriøret. Det ideelle målet for disse konstruksjonene er at de skal bidra til at reisen gjennom tunnelen blir en positiv opplevelse for trafikantene.

Følgende forhold må derfor vektlegges:

- Tunnelen skal ikke virke ensformig og monoton, men ha lokale variasjoner.
- Det skal være enkelt å orientere seg.
- Utformingen skal bidra til sikkerheten og ikke invitere til høyt fartsnivå.

For å oppnå dette må konstruksjonene inngå som en del av en visuell helhet i tunnelinteriøret samtidig som de gir mulighet for å gi tunnelen en visuell oppdeling i sekvenser.

Variasjonsmuligheter kan skapes ved å variere kledningens form, farge og belysning. I tillegg kan kunstnerisk utsmykking og informasjon benyttes for å gi visuell oppdeling.

Nisjenes utforming bør også vektlegges.

2. KRAV TIL DOKUMENTASJON

2.1 Generelle krav til dokumentasjon

Følgende skal være dokumentert for at konstruksjonen kan godkjennes:

- Statiske og dynamiske egenskaper
- Tilstrekkelig tetthet og isolasjonsevne
- Vanntetthet for avrenning
- Tilfredsstillende branntekniske egenskaper
- Bestandighet i forhold til miljølaster
- Bestandighet i forhold til belastninger fra renhold/vedlikehold
- Materialeegenskaper og levetid for benyttede materialer
- Miljøkrav tilfredstilt.

Dokumentert langtidserfaring kan erstatte teoretisk dokumentasjonen.

For forhold som ikke automatisk er dekket av Norsk Standard eller hvor bruksfunksjonen er vesentlig endret i forhold til Norsk Standard, kreves en spesiell vurdering.

2.2 Nye løsninger

For nye konstruksjoner gjelder at det ikke kan påregnes godkjenning uten prøve-
montasje i tunnel i full målestokk. For lette konstruksjoner og brannsikre isolasjons-
plater gjelder i tillegg at det kreves typegodkjenning fra Vegdirektoratet.

2.3 Dimensjonering for statiske og dynamiske laster

Konstruksjonen skal tilfredsstillende de statiske og dynamiske dimensjoneringsforut-
setningene.

Dette omfatter beregninger som viser at alle krav gitt i de aktuelle konstruksjons-
standarder og spesielle krav gitt i disse dimensjoneringsreglene er oppfylt.

Hvis det i tillegg til beregninger er krav til dokumentasjon ved forsøk er dette angitt
spesielt. Slike forsøk skal utføres ved anerkjent materialprøvingsanstalt. (SINTEF,
VERITAS, NBI, SI, TI eller tilsvarende).

Normalt opptrer følgende laster:

- Egenlast
- Nyttelast
- Ulykkeslast
- Laster som påføres under produksjon, transport og montasje

Tillegg A gir detaljerte regler for dimensjonering for statiske og dynamiske laster. Det er gitt regler for fastsettelse av nyttelaster og ulykkeslast for de aktuelle konstruksjonstyper.

Når det gjelder egenlast og laster som påføres under produksjon, transport og montasje skal disse bestemmes spesielt i hvert enkelt tilfelle.

2.4 Produksjon, transport og montasje

Før produksjon starter må følgende være fastlagt:

- Metode for produksjon, transport og montasje
- Dimensjonering for laster som følge av valgt metode
- Montasjeplan.

Produksjon og montasje skal organiseres slik at det først gjøres ferdig et definert parti av tunnelen for kontroll av at prosedyrer, metoder og øvrige forhold fungerer etter forutsetningene og at gitte krav er tilfredstilt. Full produksjon og montasje kan først starte når eventuelle korrigerende tiltak er foretatt.

2.5 Sluttrapport

Ved avslutning av arbeidet skal det utarbeides en rapport for montert løsning. Denne skal minst inneholde følgende:

- Komplette tegninger og beregninger
- Teknisk spesifisering for de materialer som inngår
- Oversikt over leverandører av materialer
- Prosedyre for reparasjon og ev. utskifting av enkeltkomponenter
- Anbefalte rutiner for vedlikehold
- Garantibestemmelser. Oppfølging i garantitiden.

3. KVALITETSSIKRING

3.1 Kvalitetskontroll før montasje

Før produksjon og montasje starter skal det som del av kvalitetsplanen utarbeides en kontrollplan hvor oppfølging og kontroll under produksjon og montasje er definert. Av planen skal det fremgå hva som skal kontrolleres, toleransekrav, hyppighet/-omfang og hvem som er ansvarlig for å utføre og godkjenne kontrollen.

Eksempel på generell sjekkliste i forhold til angitte krav:

- Geometrikontroll av tunnelprofil
- Montasjeplan
- Statiske og dynamiske beregninger og dimensjonering godkjent
- Vanntetthet, vanntette boltegjennomføringer
- Vanntette overganger til andre konstruksjoner f.eks. portalstøp, fundament for ventilator m.v.
- Isolasjonsevne for komplett konstruksjon (inkl. kuldebroer). Lufttetthet
- Isolasjonsmateriale, fuktopptak/varmeledningstall
- Bestandighet vedr. miljølaster/vedlikehold
- Materialkvaliteter
- Korrosjonsbeskyttelse for bolter og ståldeler
- Teknisk løsning ved profilvariasjoner
- Utsparinger (dører, luker etc.)
- Opphengsdetaljer for teknisk anlegg
- Fundamentering. Tilpasning til vegoverbygning
- Nedføring i grøft, avslutning mot isolasjon i vegbane, kuldebroer
- Alle detaljer i konstruksjonen dokumentert/tegnet ut
- Toleranser, krav og dokumentasjon
- Program for testing av bolteinnfesting i fjell. Behov for avstivning ved varierende boltelengde.
- Kvalifisert personell hos byggherre/entreprenør. Opplæring
- Produksjon, lagring, håndtering og transport
- Prøvefelt for kontroll og korrigerende av prosedyrer
- Reparasjonsprosedyrer

3.2 Kvalitetskontroll under produksjon, transport og montasje

Kontroll utføres i henhold til kontrollplanen. Hovedhensikten med kontroll er å dokumentere kvalitet i henhold til spesifikasjoner samt å avdekke forhold som må korrigeres m.h.t. videre produksjon. I kvalitetsplanen skal det være fastlagt rutiner for registrering og behandling av avvik, både teknisk og organisatorisk. Alle forslag til endringer skal forelegges byggherren for godkjenning.

I tillegg til løpende kontroll skal det utføres en samlet sluttkontroll i forbindelse med montasjeavslutning.

4. DIMENSJONERING AV FROSTISOLASJON

4.1 Generelt

Frostisolasjonen dimensjoneres i henhold til frostmengden på stedet. Ved fastsettelse av dimensjoneringskriterier er frostmengden F_{10} (h°C) lagt til grunn.

F_{10} defineres som den frostmengde som statistisk sett overskrides en gang i 10-års perioden.

Frostmengden i tunnel settes generelt lik frostmengden utenfor.

I spesielle tilfeller hvor det kan dokumenteres lavere frostmengde innover i tunnelen, kan frostmengden i tunnelen legges til grunn, F_{10T} (h°C).

Eksempel på slike tunneler kan være lange tunneler med liten trafikk som ikke har mekanisk ventilasjon eller tunneler som har liten gangtid på ventilasjonsanlegget.

Tabell for frostmengder i alle landets kommuner er gitt i tillegg B.

Lokale forhold kan gi større frostmengde enn F_{10} angitt for kommunen. Dimensjonerende frostmengde bør da fortrinnsvis baseres på lokale målinger.

4.2 Generelle dimensjoneringskriterier

Uisolerte konstruksjoner

Uisolerte konstruksjoner kan benyttes i klimasoner hvor F_{10} ikke overstiger 3000 h°C.

Isolerte konstruksjoner

Krav til dimensjonering av frostisolasjonen avhenger av konstruksjonens styrke.

F_{10} legges til grunn for konstruksjoner som er dimensjonert for å tåle islast i henhold til tillegg A, punkt 3.2.

F_{10} tillagt 4000 h°C legges til grunn for konstruksjoner som ikke er dimensjonert for å tåle islast. Denne frostmengden tilsvarer tilnærmet F_{100} og legger det vesentlige av sikkerheten på frostisolasjonen.

4.3 Krav til isolasjonsmaterialer, minimumstykkelse

Som hovedregel gjelder at det som isolasjonsmateriale kun skal benyttes polyetylen-skum eller ekstrudert polystyren som tilfredstiller følgende krav:

Fuktopptak:

For isolasjonsmaterialer gjelder at det er krav om lavt fuktopptak maks $1 \cdot 10^{-3}$ vol. % pr. time (SW_5) dokumentert i h.h.t. Frost i jord nr. 17, 1976, kapittel IV side 98-100.

Varmekonduktivitet (varmeledningstall) og øvrige materialkrav:

Polyetylenskum (PE-skum): Varmekonduktivitet, maks $0.043 \text{ W}/(\text{m} \cdot \text{K})$, tørr tilstand, basert på målinger utført minst 90 dager etter produksjonsdato. Varmekonduktivitet skal måles etter ISO 8301 ved temperatur -5°C .

Hver måling skal bestå av tre parallelle enkeltmålinger.

Ekstrudert polystyren (XPS): Varmekonduktivitet maks $0.033 \text{ W}/(\text{m} \cdot \text{K})$, i.h.h.t krav gitt i NS 3031 for plater som benyttes horisontalt i grunnen utendørs.

Trykkstyrke $> 200 \text{ kPa}$.

Før andre isolasjonsmaterialer kan benyttes, kreves skriftlig godkjenning fra Vegdirektoratet.

For de aktuelle isolasjonsmaterialer gjelder følgende krav til minste tykkelse:

PE-skum:	45 mm
Ekstrudert polystyren:	45 mm

For andre isolasjonsmaterialer vil krav til minste tykkelse bli fastsatt av Vegdirektoratet i forbindelse med eventuell godkjenning.

For normalbetong og sprøytebetong settes varmekonduktiviteten til $1.7 \text{ W}/(\text{m} \cdot \text{K})$ i henhold til NS 3031.

4.4 Beregning av isolasjonstykkelse

Isolasjonstykkelse beregnes ut fra frostmengde og krav til varmegjennomgangskoeffisient, U-verdi ($\text{W}/(\text{m}^2 \cdot \text{K})$).

Krav til U-verdi ved gitt frostmengde er satt opp i figur 4.1.

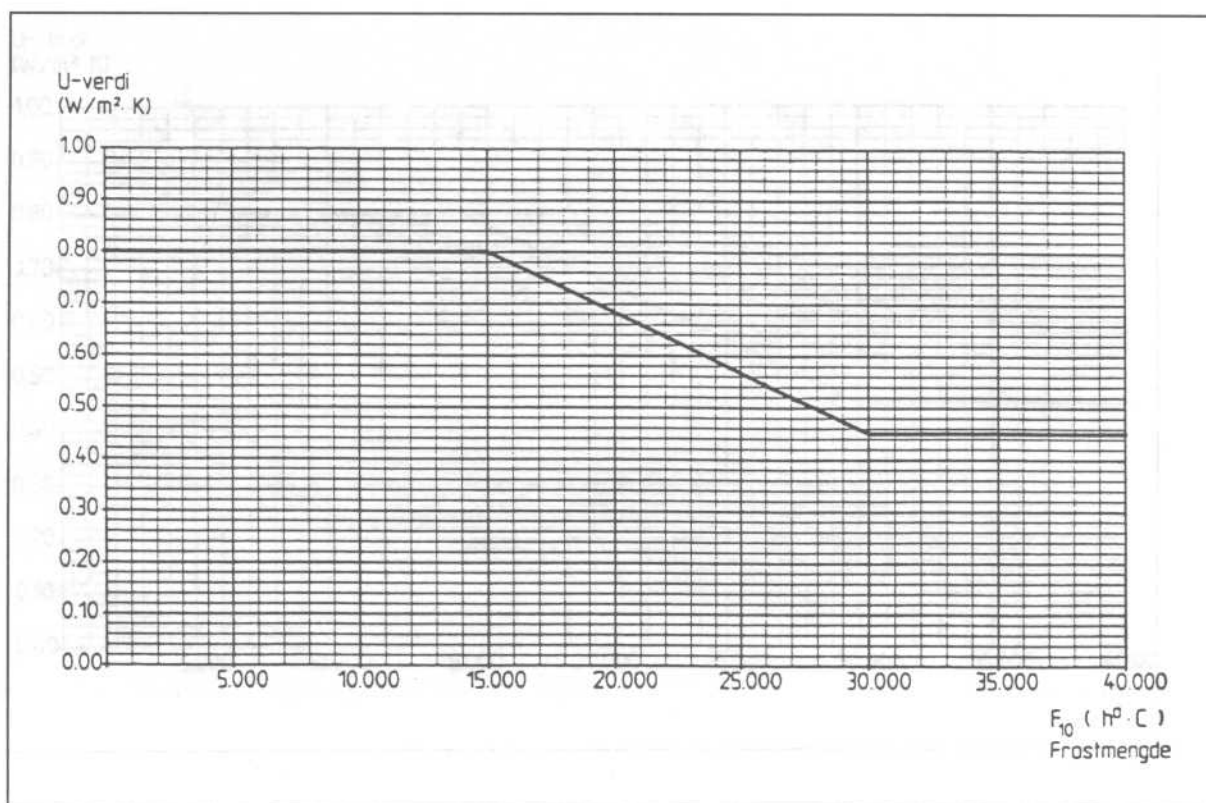
U-verdi er et mål for samlet varmestrøm gjennom konstruksjonen.

Kravene er satt for en forenklet beregning etter NS 3031, som følger:

- Varmeovergangsmotstander (NS 3031 tabell 9) medregnes ikke
  - Det tas ikke hensyn til tillegg for arbeidsutførelse (NS 3031 pkt. 9.1)
- Ved fastsettelse av krav til U-verdi er det tatt hensyn til svekkelse av varmeledningstallet over tid.

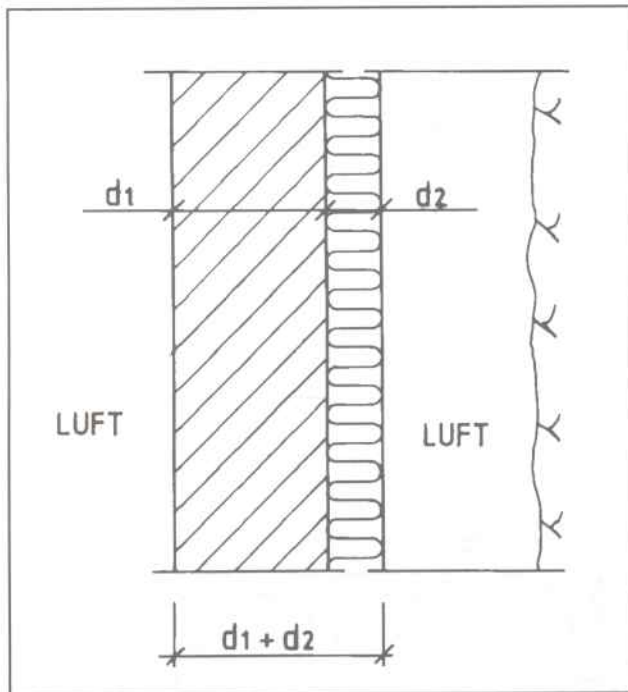
For hvelvkonstruksjoner med stål, aluminium m.v. som bæresystem, skal det tas hensyn til effekten av eventuelle kuldebroer. For betong og sprøytebetongkonstruksjoner er dette sjelden nødvendig.

I punkt 4.5 er det i tillegg gitt spesielle regler for aktuelle konstruksjoner.

Figur 4.1 Krav til U-verdi ved gitt frostmengde

For en konstruksjon som består av to plane, homogene materiallag beregnes U-verdi på følgende måte:

$$U = \frac{1}{\frac{d_1}{\lambda_{p1}} + \frac{d_2}{\lambda_{p2}}} = [\text{W}/(\text{m}^2\text{K})]$$

d_1, d_2 : Tykkelse av lag 1 og lag 2 [m]

$\lambda_{p1}, \lambda_{p2}$: Praktisk varmekonduktivitet (varmeledningstall) for materiale

1 og materiale 2 [$\text{W}/(\text{m} \cdot \text{K})$].
Kfr. NS 3031.

4.5 Spesielle regler for aktuelle konstruksjoner

4.5.1 Betonghvelv

Betonghvelv skal dimensjoneres for islast.

Betonghvelv kan benyttes uten isolasjon ved frostmengde inntil $F_{10} \leq 8.000 \text{ h}^\circ\text{C}$.

4.5.2 Lettbetonghvelv

Lettbetonghvelv skal dimensjoneres for islast.

Lettbetonghvelv med tykkelse min. 150 mm og varmekonduktivitet mindre enn $\lambda = 0.45 \text{ W}/(\text{m} \cdot \text{K})$ kan benyttes ved frostmengder inntil $F_{10} = 12.000 \text{ h}^\circ\text{C}$. Ved større frostmengder skal konstruksjonen tilleggisoleres.

4.5.3 Hvelvkonstruksjoner av armert sprøytebetong

Hvelvkonstruksjoner av armert sprøytebetong skal dimensjoneres for islast. Dette gjelder konstruksjoner hvor armert sprøytebetong benyttes som en bærende hvelvkonstruksjon.

4.5.4 PE-skum, montert med tett boltemønster (ca. 1,2 x 1,2 m), påført sprøytebetong eller annen godkjent brannsikring

---

Det er ikke krav om dimensjonering for islast.

For denne konstruksjonstype gjelder følgende:

- I områder med frostmengder $F_{10} \leq 8.000 \text{ h}^\circ\text{C}$ kan PE-skum benyttes i tykkelse 45 mm.
- I områder med frostmengder $F_{10} \leq 12.000 \text{ h}^\circ\text{C}$ kan PE-skum benyttes i tykkelse 50 mm.
- I områder med frostmengder $F_{10} > 12.000 \text{ h}^\circ\text{C}$ beregnes isolasjonstykkelsen ut fra krav til U-verdi. Da sikkerheten er ivaretatt av tett boltemønster kan F_{10} legges til grunn (uten tillegg på 4000 h°C).

4.5.5 Lette konstruksjoner

Lette konstruksjoner skal normalt ikke benyttes i områder med F_{10} over 25.000 h°C. Hvis lette konstruksjoner anvendes ved større frostmengder, skal kledning og bæresystem være dimensjonert for islast.

4.6 Frostporter

For å redusere behovet for frostsikring i tunneler med lav vinterdøgntrafikk (f.eks. mindre enn 200 kjøretøyer pr. døgn), kan automatiske porter benyttes. Det skal normalt benyttes to frostporter, en i hver ende av tunnelen.

Krav til utforming av frostporter er gitt i punkt 7.5.7.

5. DIMENSJONERING FOR BRANN

5.1 Generelle krav

Følgende funksjonskrav skal være tilfredsstilt:

- Konstruksjonen skal ikke bidra aktivt i en bilbrann, ikke spre en slik brann og ikke brenne videre etter at bilbrannen har opphørt.
- Konstruksjonen skal ikke i vesentlig grad bidra til ekstra røykutvikling mens bilbrannen pågår og må ikke utvikle giftige gasser i nevneverdige mengder.

5.2 Retningslinjer for bruk av PE-skum i vegtunneler

Bruken av PE-skum plater skal begrenses fordi det ved en større bilbrann vil være en risiko for at det kan oppstå sekundærbrann i isolasjonsmaterialet.

Følgende retningslinjer gjelder for bygging av nye tunneler med lengde > 500 m.

I tunnelklasse C, D og E tillates ikke PE-skum brukt uten godkjent brannbeskyttelse. I tunnelklasse A og B tillates ikke PE-skum brukt uten godkjent brannbeskyttelse i de første 75 m av tunnelens innkjøringssone. Forøvrig tillates PE-skum uten beskyttelse kun benyttet i seksjoner med maks. utbredelse 250 m². Minimum avstand mellom seksjonene settes til 80 m. Ubeskyttet PE-skum skal være av tungt antennelig type med oksygentall min. 25%. (For PE-skum med godkjent brannbeskyttelse er det ikke krav til oksygentall.)

Plater som skal benyttes uten brannbeskyttelse skal ha grå farge og skal kunne skilles fra øvrige plater ved farge eller signalsjikt.

For eksisterende tunneler gjelder egne retningslinjer.

5.3 Brannbeskyttelse av PE-skum

Følgende metoder er pr. idag godkjent som brannbeskyttelse av PE-skum plater.

Tunneler i klasse A og B: Lettbetong av godkjent type
(Se punkt 7.5.4)

: Sprøytebetong med stålfiber eller armeringsnett.
Tykkelse min. 60 mm.

Tunneler i klasse C, D og E: Sprøytebetong med armeringsnett og uten stålfiber. Tykkelse min. 70 mm.

Andre typer brannbeskyttelse er til testing og/eller prøvemontering i forbindelse med ev. godkjenning.

6. MILJØLASTER. BELASTNINGER FRA RENHOLD / VEDLIKEHOLD

6.1 Generelt

Ved valg av konstruksjon og deltaljutforming er det et krav at konstruksjonen tåler de aktuelle belastninger fra miljø og renhold/vedlikehold.

6.2 Miljølaster

Det skal foretas en vurdering av de aktuelle miljølaster ut fra en stedlig vurdering.

Avhengig av trafikkmengde, geografisk plassering og forhold knyttet til drift og vedlikehold vil det være store forskjeller når det gjelder fare for nedbrytning og korrosjon på konstruksjoner for avskjerming av lekkasjevann i tunnel.

Generelt gjelder at påvirkning fra vegsalt og det generelle fuktnivået i tunnelen vil ha størst betydning for de forhold som kan føre til nedbrytning av konstruksjonene. Innkjøringssonene vil derfor være spesielt utsatt.

For betongkonstruksjoner skal bestandighet ivaretas ved materialkrav, krav til overdekning for armering og systematisk vedlikehold. Behovet for impregnering av betongoverflatene eller påføring av andre beskyttende belegg skal vurderes i hvert enkelt tilfelle. Slik beskyttelse kan være aktuell i innkjøringssonene og nederste del av tunnelvegg. Tiltakene er aktuelle ved nyanlegg eller som oppfølgende tiltak hvis det løpende vedlikehold påviser behov for tilleggsbeskyttelse.

For impregneringer eller beskyttende belegg gjelder at disse skal være godkjent av Vegdirektoratet eller tilfredsstillende de krav som er satt for slik godkjenning. (Rapport 94-06 fra Bruavdelingen).

Hvis det benyttes konstruksjoner av sprøytebetong i innkjøringssonene skal det påføres en impregnering eller et beskyttende belegg opp til 3,5 m over kjørebane.

For stål- og aluminiumskonstruksjoner vil krav til materialkvaliteter og overflatebehandling bli fastsatt i forbindelse med typegodkjenning.

Følgende minimumskrav stilles til materialer brukt i de aktuelle konstruksjoner:

Frost:

Materialene skal være frostbestandige.

Salt:

Materialene skal være bestandige mot vegsalt.

Innkjøringssonene og nederste del av tunnelveggen vil være spesielt utsatt for klorid-angrep.

Tunnelluft, avgasser:

Materialene skal være bestandige i forhold til de fastsatte grenseverdiene for avgasser i tunnel. Det er satt grenser for tillatt konsentrasjon av karbonmonoksid (CO-gass) og nitrogendioksid (NO₂-gass). Grenseverdiene er gitt i håndbok -021, kapittel 10. For CO-gass er grenseverdien 200 ppm og for NO₂-gass 1,5 ppm.

Helsemyndighetene vurderer for tiden en endring av grenseverdiene for CO og NO₂ i vegtunneler.

Asfaltprodukter:

Materialene skal være bestandige i forhold til asfaltprodukter og oljesøl m.v. fra trafikk.

Lekkasjevann i tunnelen:

Materialene skal være bestandige mot surt vann og/eller mineralholdig vann.

6.3

Renhold / Vedlikehold

Renhold

Konstruksjonene skal være bestandige mot rutinemessig vask med de metoder som benyttes for den aktuelle tunnel.

For tunneler der renhold baseres på vask med roterende dyse (turbo dyse) gjelder at veggkledningen må være bestandig i forhold til følgende krav:

- Spyletrykk: 150 bar
- Vannmengde: 25 l/min pr. dyse
- Avstand dyse-vegg: 500 mm

Erfaring har vist at kun betongkonstruksjoner tåler disse kravene over tid.

Dersom lette konstruksjoner ønskes benyttet må renholdet baseres på lavtrykkvasking.

Utskifting av enkeltkomponenter:

Konstruksjonene skal ha en utforming som sikrer et enkelt vedlikehold og mulighet for utskifting av enkeltkomponenter (f.eks. etter påkjørsel).

7. TILLEGGSKRAV

7.1 Forholdet til stabilitetssikring

For de deler av tunnelen som gis en full innkledning gjelder at stabilitetssikring må legges på et slikt nivå at senere inspeksjon og rensk er unødvendig.

Nivået må også sees i sammenheng med konstruksjonens styrke.

Dersom konstruksjonen er dimensjonert for fall-last eller islast bør sikringsnivået kunne reduseres.

7.2 Krav til utførelse av isolert avskjerming

Ved avslutning av en seksjon med vann- og frostsikring ved avskjerming og ved alle tilpasninger til andre konstruksjonselementer i tunnelen skal det etableres en tett og isolert endetetting som hindrer vannlekkasje og luftstrømning eller frostinntrengning bak konstruksjonen.

Ved lengre sammenhengende strekninger med avskjerming, bør det vurderes en seksjonering for å oppnå ekstra sikkerhet mot frostinntrengning bak konstruksjonen som følge av luftstrømning.

Isolasjonen skal festes til konstruksjonen slik at plasseringen er sikret og at det ikke er fare for kuldebroer m.v.

Når isolasjonen festes utvendig, må festet ha en mekanisk styrke minst lik styrken i isolasjonsmaterialet. Langtidsegenskapene for festemiddelet skal dokumenteres.

7.3 Membran

Konstruksjonen skal være vanntett med hensyn til avrenning.

For betonghvelv, veggelementer av betong og lette isolerte hvelv skal det benyttes en heldekkende membran med sveiste skjøter.

For konstruksjoner som er bygget opp med en egen ytterkledning (mot fjell) som gir tilsvarende tetthet som en membran, gjelder ikke kravet om en heldekkende membran.

For uisolerte lette hvelv er det ikke krav om membran hvis krav til vanntetthet er ivaretatt på annen måte. (F.eks. hvelv av bølgeplater med tette skjøter og tette gjennomføringer).

Som membran skal det benyttes en uarmert eller armert PVC-membran.

Valg av type PVC-membran bestemmes av bruksmåte og praktiske funksjonskrav. Faktorer av betydning vil være montasjemåte, vekt, krav til styrke, behov for tilpasninger, detaljer og kontrollhensyn. Uarmerte og armerte membraner kan kreve forskjellige tekniske løsninger ved detaljer som gjennomføringer, tilpasninger m.v. Erfaring har vist at ut fra kontrollhensyn er en transparent membran å foretrekke.

Avhengig av bruksområde kan følgende typer benyttes:

Type 1 Homogen uarmert PVC-membran. Minste nominelle tykkelse: 0,8 mm.

Membranen skal være transparent (uten fargestoff) og produsert ved kaladrering uten tilsetning av regenerat eller fyllstoffer.

Type 2. Homogen uarmert PVC-membran. Minste nominelle tykkelse: 1,0 mm.

Membranen skal være produsert ved kalandrering.

Regenerat tillattes benyttet med inntil 10% under forutsetning av at produsent er sertifisert i henhold til ISO 9001.

Fyllstoffer, flytende ekstendere e.l. tillates ikke.

Type 3 Armert PVC-membran. Minste nominell tykkelse 1,1 mm.

Det skal benyttes armering av polyester. Glassfiberarmering tillates ikke. Armeringen skal være sentrisk plassert i membranen.

Regenerat tillattes benyttet med inntil 10% under forutsetning av at produsent er sertifisert i henhold til ISO 9001.

Fyllstoffer, flytende ekstendere e.l. tillates ikke.

For valgt membran skal egenskapene dokumenteres. I tabell 7.1 er gitt de krav som skal dokumenteres med prøving. Hvis ikke annet er angitt spesielt skal prøving utføres i henhold til metoder gitt i definert referanse standard.

I tillegg kreves referanser fra legging og sveising i tunnel under de aktuelle temperaturforhold.

Membraner av andre plasttyper som polyetylen og polypropylen er for tiden til vurdering.

EGENSKAP		TEST-METODE	KRAV		
		Referanse Standard	Type 1 Homogen, uarmert transparent folie	Type 2 Homogen, uarmert farget folie	Type 3 Armert folie
Minste nominelle tykkelse			0,8 mm	1,0 mm	1,1 mm
Toleranser for tykkelse			± 5%	± 10%	± 10%
Bruddforlengde (Tvers og langs)		DIN 53455	> 300%	> 300%	
		DIN 53354 NS 3507			> 15%
Dimensjonsstabilitet (Tvers og langs)		DIN 53377 NS 3531	< 2%	< 2%	≤ 0.5%
Strekstyrke		DIN 53455	> 15 N/mm ²	> 15 N/mm ²	
		DIN 53354 NS 3507			> 800 N/50 mm
Rivestyrke (Tvers og langs)		DIN 53363 NS 3541	> 80 N/mm	> 80 N/mm	> 200 N
Punktering:	Økende kraft	NS 3548	> 150 N	> 150 N	> 300 N
	Slag	NS 3547	≤ 12 mm	≤ 12 mm	≤ 12 mm
Kuldemykhet (For nytt materiale, nordiske forhold)		DIN 53361 NS 3542	-30°C Ingen riss	-30°C Ingen riss	-30°C Ingen riss
Utvasking av mykningsoljer		SIA 280/12 (Sveitsisk standard.)	< 6% etter 8 mnd.	< 6% etter 8 mnd.	< 6% etter 8 mnd.
Vanntrykk		DIN 16938	Tett	Tett	Tett
Motstand mot mikrobeangrep		SIA 280/16 DIN 16726 ISO 846	Bestått	Bestått	Bestått
Brannegenskaper		NT Fire 006 (Nordisk test)	Selvslukkende	Selvslukkende	Selvslukkende

Tabell 7.1 Krav til membran

Det kreves materialsertifikat fra anerkjent materialprøvingsanstalt, som viser at ovennevnte krav er ivaretatt. Dette skal fremlegges før membran godkjennes. I tillegg skal eget materialsertifikat for de egenskaper som er underlagt løpende kontroll hos produsent følge hver leveranse.

Skjøting av membranen skal utføres med varmsveising. All skjøting på anlegget skal utføres med dobbel sveis. Inntekking av detaljer kan utføres med enkel sveis. Tetthetskontroll av dobbel sveis skal utføres med trykkluftprøving. Testtrykket skal være ca. 1 bar (1 bar pr. mm tykkelse). Trykkfallet etter 10 minutter skal være mindre enn 15%.

Kjemisk sveising skal ikke benyttes.

For sveiser utført av leverandør på fabrikk aksepteres overlappsveis forutsatt at styrke og tetthet kan dokumenteres. Minst effektive bredde for overlappsveis skal være 30 mm.

Sveiset PVC-membran skal ved strekkprøving ikke ryke i sveisen men ved side av. Det skal ikke oppstå delaminering i sveis eller membran i forbindelse med prøvingen.

Alle gjennomføringer skal tettes. Metode skal være dokumentert.

Lagring og håndtering av membran skal være i henhold til leverandørs anvisninger (f.eks. UV-beskyttelse, beskyttelse mot fuktopptak m.v.).

7.4 Bolter og festedetaljer

Bærende forankringsbolter skal ha sikker forankring i fast fjell. I forbindelse med montasje skal forankringen kontrolleres ved prøving.

For alle forankringsbolter gjelder at uttrekkskapasiteten skal testes i henhold til prosedyrer gitt i NS 5800.

Normalt velges testlaster tilsvarende 50-70% av boltens flytegrense.

Alle forankringsbolter og festedetaljer av stål skal korrosjonsbeskyttes som følger:

Bolter med diameter 12 og 16 mm:

Varmforsinking:	Midlere tykkelse 55 μm
	Minste lokale tykkelse 50 μm

Bolter med diameter 20 mm og større:

Varmforsinking:	Midlere tykkelse 70 μm
	Minste lokale tykkelse 65 μm

Øvrig festemateriell av stål skal ha samme korrosjonsbeskyttelse som boltene.

I spesielt korrosjonsfarlig miljø anbefales i tillegg pulverlakkering med epoxy.

I saltvannssonen for undersjøiske tunneler skal det benyttes pulverlakkering med epoxy i tillegg til varmforsinking.

Etter montasje skal det kontrolleres om det er behov for ekstra korrosjonsbeskyttelse av endeflater, muttere m.v.

For bolter som støpes inn med sementmørtel må det treffes tiltak for å hindre reaksjon mellom mørtel og varmforsinkingsbelegg.

7.5 Spesielle krav til konstruksjonstyper

7.5.1 Betonghvelv / veggelementer

- Fabrikker for produksjon av betongelementer skal være godkjent av Kontrollrådet for betongprodukter i klasse D.
- Grenseverdier for beregningsmessig karakteristisk rissvidde W_k i henhold til NS 3473, skal være tilfredstilt. (Kfr. NS 3473, punkt 15.2 tabell 9, miljøklasse MA). Nyttelast regnes med 60% av lastens verdi. Egenlast regnes med 100% av lastens verdi. (NS 3473, punkt 15.2.4).
- Det skal benyttes miljøklasse MA i henhold til Håndbok -026, prosesskode -2, prosess 84.4.
- I veggelementer som utsettes for kloridbelastning skal det benyttes armeringsstoler av betong.

For undersjøiske tunneler gjelder at det alltid skal benyttes armeringsstoler av betong i betonghvelv/veggelementer.

- Forankringsbolter for betonghvelv skal i tillegg til korrosjonsbeskyttelse i henhold til punkt 7.4 ha pulverlakkering med epoxy.
- Elementene skal være plassert i forhold til referanselinjer i tunnelen som utsettes ihht. NS 3463. Ferdig monterte elementer skal ikke ha større avvik enn det som er angitt i tabell 7.2. Hvis ikke annet angis spesielt skal en fugebredde på 20 mm legges til grunn.

TYPE AVVIK	TILLATT AVVIK [mm]
Fugebredde	± 12
Fugesprang begge sider	± 20
Plassering horisontalt i forhold til en sekundærlinje	± 25
Plassering vertikalt i forhold til en sekundærlinje	± 25

Tabell 7.2 Toleranser

- Det skal benyttes formolje og påføringsmetode som ikke gir misfarging av ferdig betongoverflate.

Dersom betongen skal overflatebehandles, skal overflaten rengjøres før påføring.
- Mot trafikksiden skal elementene ha en glatt flate uten grater og sprang. Det tillates inntil 15 porer pr. m² under forutsetning av at disse har utstrekning mindre enn 10 mm og dybde mindre enn 3 mm. Porer med utstrekning under 3 mm medregnes ikke.
- Hvis membranen skal ligge an mot betongkonstruksjonen (f.eks. ved uisolerte hvelv) kreves en overflatejevnhet eller egen beskyttelsesduk som sikrer at membranen ikke skades.
- Vanntetting.

Vanntetthet mot avrenning sikres primært med heldekkende membran. (Kfr. kapittel 7.3). I tillegg skal alle fuger være tette som ekstra sikkerhet mot lekkasjer som følge av skader på membranen. Fugetettingen skal utføres som en to-trinns tetting.

I tillegg til fugetetting skal fugen forsegles mot trafikksiden med egnet fugemasse.

Fugetettingen med forsegling skal i tillegg tilfredstille følgende krav:
  - oppta de aktuelle toleranser
  - oppta bevegelser i fugen som følge av temperaturvariasjoner
  - tåle temperaturvariasjonene
  - være bestandig for miljølaste og vedlikehold (høytrykkspyling)

I tillegg anbefales en utforming slik at fugene kan injiseres ved eventuell lekkasje.

Hvis veggelementer benyttes sammen med hvelv av sprøytebetong skal eventuell sprekk mellom betongelement og hvelv fuges.

7.5.2

Sprøytebetong

Sprøytebetong benyttes stålfiberarmert eller nettarmert.

Toleransekrav for tykkelse etter sprøyting skal være bestemt i hvert enkelt tilfelle.

Krav til minimumstykkelse som brannsikring er gitt under punkt 5.3.

Minste innhold av stålfiber målt som gjennomsnitt etter utført sprøyting skal være 40 kg/m³.

Benyttes armeringsnett skal det ikke benyttes mindre dimensjon enn nett tilsvarende K-131.

For konstruksjoner av sprøytebetong gjelder spesielt at toleransene skal tas hensyn til ved beregning av egenlast og dimensjonering. Dette innebærer at maksimal tykkelse benyttes for beregning av egenvekt og minimum tykkelse benyttes ved dimensjoneringskontroll.

For konstruksjoner med armeringsnett skal avstanden mellom nett og isolasjonsmateriale være min. 20 mm.

I tunnelklasse A og B skal overdekningen minst tilsvare miljøklasse NA (NS 3473). Hvis sprøytebetong benyttes som bærende hvelvkonstruksjon skal overdekningen minst tilsvare miljøklasse MA (NS 3473).

I tunnelklasse C, D og E skal alle sprøytebetongkonstruksjoner ha en overdekning i henhold til miljøklasse MA.

Ved skjøting av armeringsnett, innstøpte ståldeler m.v. kan det være nødvendig å øke tykkelsen lokalt for å ivareta krav til overdekning.

Ved valg av materialsammensetning og utførelse skal følgende vektlegges:

- Det skal tilstrebes betong som gir redusert svinn.

- Ved nettarmert sprøytebetong skal det velges en materialsammensetning som sikrer god innstøping av armering og festedetaljer.
- Det skal sikres gode herdebetingelser.

Hvis det benyttes membranherdner skal det benyttes minst 0,5 l/m² (2 lag).

Forøvrig gjelder de generelle krav for sprøytebetong som er gitt i Håndbok -025, prosesskode -1, prosess 33.4.

7.5.3 Krav til PE-skum

Krav til PE-skum som isolasjonsmateriale er gitt i kapittel 4. Krav til brannsikring av PE-skum er gitt i kapittel 5.

I tillegg kreves referanse fra bruk i tunnel. I denne forbindelse vektlegges blant annet at platene har tilstrekkelig stivhet og er egnet for påføring av sprøytebetong eller annen godkjent brannsikring.

Plater som skal påføres godkjent brannbeskyttelse skal leveres rubbet for god heft.

Plater skummet opp med klorfluorkarboner (KFK-gasser) tillates ikke i henhold til "Forskrift om tilvirkning, innførsel, utførsel og bruk av klorfluorkarboner (KFK)" fastsatt av Miljøverndepartementet 21. januar 1991.

Plater skummet med hydrogenklorfluorkarboner (HKFK-gasser) tillates inntil videre. (Tidsbegrensning for bruk HKFK-gasser er til vurdering).

7.5.4 Lettbetong som brannsikring av PE-skum plater

Lettbetong kan benyttes som brannsikring av PE-skum i tunnelklasse A og B som definert under punkt 5.3.

I forbindelse med godkjenning av lettbetong som brannsikring kreves at følgende egenskaper er dokumentert:

- Brannbestandighet
- Isolasjonsegenskaper
- Materialets bestandighet over tid
- Heft til PE-skumplater. Det skal ikke oppstå delaminering over tid eller som følge av de dynamiske laster.
- Materialeegenskaper som styrke og vekt.

Pr. dato er følgende produkter godkjent:

1. Lightcem LC-10 med polypropylenfiber utført etter følgende krav:

Nominell tykkelse:	30 mm
Toleranser for tykkelse etter sprøyting:	± 10 mm
Varmekonduktivitet:	$\lambda = 0,25$ W/m • K (tørr tilstand)
Trykkfasthet:	10 - 15 Mpa (terningsfasthet etter sprøyting)
Densitet:	900 -1100 kg/m ³
Mengde polypropylenfiber:	1,5 kg/m ³

Andre produkter er til vurdering/utprøving.

7.5.5 Lette konstruksjoner

For lette konstruksjoner kreves typegodkjenning fra Vegdirektoratet. Typegodkjenningen vil definere tillatte bruksområder.

For lette konstruksjoner gjelder at bæresystemet skal være dimensjonert for fall-last. I tillegg skal det dokumenteres hvilken fall-last kledningen tåler.

Tillatte toleranser for feste av kledning til bæresystem, fugebredder m.v. må fastsettes for den aktuelle løsning.

7.5.6 Overgang til portaler

Det skal vektlegges at det oppnås tett overgang mellom portalkonstruksjon og konstruksjon for avskjerming.

Tettingsmembran for kontaktstøpt del av portal skal normalt føres 2,0 m forbi overgang til konstruksjon for avskjerming. Alternativt skal membranen sveises til eventuell membran på avskjermingskonstruksjonen.

I tillegg skal det være tett tilslutning mellom konstruksjonene.

7.5.7

Frostporter

Frostporter skal plasseres minst 150 m inn i tunnelen regnet fra portalåpning. I tillegg skal sted for plassering vurderes ut fra fjellforhold og lekkasjeforhold.

For nye tunneler skal det benyttes portomramming av betong. I portområdet vil det være nødvendig med en utvidelse av teoretisk sprengningsprofil.

For lysåpning gjelder følgende krav:

Bredde avhenger av tunnelklasse. Minste tillatt bredde er kjørebanebredde tillagt 0.25 m på hver side.

Minste høyde er 4.7 m.

I åpen stilling skal porten være beskyttet av portomrammingen.

I den periode av året hvor porten er i funksjon skal skiltet hastighet gjennom portområdet være maks 60 km/t.

Portområdet skal være sikret mot påkjørsel ved rekkverk. Rekkverket føres parallelt med kjørebane til min. 8.0 m fra porten og deretter ut til siden i et utsvingforhold på 1:10 (1:15).

Frostport med festeanordninger og maskineri skal være dimensjonert for den statiske vindlast som kan forventes. Krav til minste statiske vindlast som kan benyttes er gitt i tillegg A, kapittel 3.5.

For å redusere påkjenningen på portbladet bør trinnvis lukking, de siste 0,5 m før stenging, vurderes. Alternativt kan spjeld som er i funksjon i lukkefasen være aktuelt.

Portene styres fra magnetsløyfer i kjørebane og skal normalt ha følgende utstyr i tillegg til motorer og el-skap:

- Detektering som sikrer at porten er åpen når kjøretøyet når frem til porten.
- Fotoceller som hindrer lukking hvis kjøretøy stanser i åpningen.
- Mulighet for styring via CO-måler.
- Mulighet for styring via temperaturføler.
- Batteridrevet likestrømsmotor for automatisk åpning ved strømavbrudd.

- Håndspill for manuell betjening.

Normalt skal det i tillegg til porten være adkomst via vanlig dør. På grunn av de store trykk-kreftene som kan oppstå må denne utformes som sluse med dobbelt dør.

Slusen kan utnyttes som teknisk rom for el-skap og annet teknisk utstyr for styring av portfunksjonen.

Alle stål og metalleder skal ha korrosjonsbeskyttelse minst som for øvrig teknisk utstyr i tunnelen.

Det trafikktekniske utstyr må defineres i hvert enkelt tilfelle.

Normalt skal følgende inngå:

- Signallys (rødt, gult, grønt) som monteres tosidig på hver side av portomrammingen.

Sikten må minst være 1.5 X stoppsikt til ett av signalhodene. Stoppsikt beregnes ut fra tillatt fart i portområdet.

- Nødblinklys ved spenningsbortfall
- Rød og hvit hindermarkering på nederste del av portbladet og portomrammingen.
- Lysmarkering av porten slik at hindermarkering trer tydelig frem.
- Forvarsling med fareskilt nr. 132, Trafikklyssignal, og underskilt med tekst "kuldeport". Skiltet plasseres tosidig, normalt 150 - 200 m fra kuldeporten og sammen med fartsgrenseskiltet.

Skilt for forvarsling plassert i tunnelen skal være innvendig belyst.

Forvarsling og signalhoder skal være tildekket i den del av året anlegget ikke er i funksjon.

TILLEGG A

Dimensjonering for statiske
og dynamiske laster

TILLEGG A: DETALJERTE REGLER FOR DIMENSJONERING FOR STATISKE OG DYNAMISKE LASTER

1. GENERELT

Generelt er laster, grensetilstander, symboler m.v. definert i NS 3479, "Prosjektering av bygningskonstruksjoner". Lastkoeffisienter er gitt i punkt 2, dimensjonerende lastvirkning.

Normalt opptrer følgende laster:

- Egenlast
- Nyttelast
- Ulykkeslast
- Laster fra produksjon, transport og montasje

For egenlast og laster fra produksjon, transport og montasje henvises til NS 3479.

I dette tillegget er angitt ekvivalente laster for nyttelast og ulykkeslast. De ekvivalente lastene erstatter tilsvarende laster i NS 3479.

I tillegg må det i hvert enkelt tilfelle vurderes om det opptrer andre laster eller om det skal benyttes høyere verdi for angitte laster.

2. DIMENSJONERENDE LASTVIRKNING

2.1 Generelt

Usikkerheter i laster og kombinasjoner uttrykkes ved at lastene multipliseres med lastkoeffisientene i tabell A1. Hvilken lastkombinasjon som skal benyttes er angitt under den enkelte grensetilstand.

Kombinasjon	Permanente laster	Variable laster
a	1,2	1,6
b	1,0	1,0

Tabell A1: Lastkoeffisienter

Reduksjonen av lastfaktorer ved kombinasjon av flere variable laster som gitt i NS3479, tabell 1 skal ikke benyttes.

2.2 Bruddgrensetilstanden

For dimensjonering i bruddgrensetilstanden skal kombinasjon a i tabell A2 benyttes.

2.3 Utmattingsgrensetilstanden

For dimensjonering i utmattingsgrensetilstanden skal kombinasjon b i tabell A2 benyttes.

I tillegg gjelder følgende:

For betong- og stålkonstruksjoner kreves også dokumentasjon av kapasiteten ved forsøk hvis utmattingsgrensetilstanden er dimensjonerende.

For aluminiumskonstruksjoner skal kapasiteten alltid dokumenteres ved forsøk.

For trykk/sug-laster fra trafikk skal hele konstruksjonen dimensjoneres for det antall lastveksler som er gitt i tabell A3.

Årsdøgntrafikk (ÅDT)	Antall lastvekslinger
under 2500	$2 \cdot 10^6$
2500-10.000	10^7
over 10.000	$5 \cdot 10^7$

Tabell A3: Lastvekslinger

2.4 Ulykkesgrensetilstanden

For dimensjonering i ulykkesgrensetilstanden skal kombinasjon b i tabell A2 benyttes.

2.5 Bruksgrensetilstanden

For dimensjonering i bruksgrensetilstanden skal kombinasjon b i tabell A2 benyttes.

3. NYTTELAST

3.1 Trykk/sug laster fra trafikk

Trykk/sug fra trafikk er en variabel last.

Konstruksjonen skal dimensjoneres for trykk/sug last som virker over hele tverrsnittet og over ene halvdel av tverrsnittet.

Lastene regnes å virke i 50 m av tunnallengden.

Størrelsen av de ekvivalente trykk/sug laster fra trafikk fremkommer ved ligningen

$$q = \mu \cdot \left(\frac{V_b}{3.6} + V_1 \right)^2 \cdot \frac{1}{1.6}$$

q = Trykk/sug [N/m^2]

μ = Formfaktor, $\mu = -0.8$ (sug), $\mu = 0.4$ (trykk)

For åpne hvelv f.eks. uten ende- og/eller sidetetting settes trykklasten lik suglasten.

V_b = Dimensjonerende kjøretøyhastighet, [km/t], settes normalt til 20 km/t over skiltet hastighet. Hvis en vurdering av tunnelgeometri og lokale forhold tilsier at tunge kjøretøyer kan overskride skiltet hastighet med mer enn 20 km/t , skal dimensjonerende hastighet økes tilsvarende.

V_1 = Maksimalverdi for lufthastighet i tunnelen mot kjøreretningen, [m/s].

Virkning fra naturlig og mekanisk ventilasjon skal kombineres.

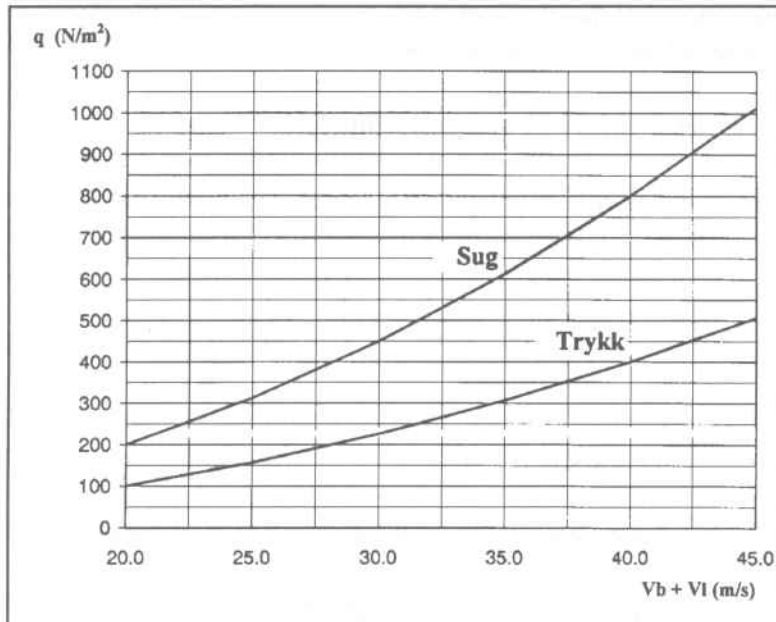
Virkning av naturlig og mekanisk ventilasjon skal alltid regnes som et tillegg og ikke settes mindre enn $V_1 = 2,0$ m/s . Dette gjelder også for tunneler med enveistrafikk og ventilasjon med trafikketningen.

Variasjon av trykk/sug som funksjon av total lufthastighet er vist i figur A1.

Det skal ikke regnes med lavere verdier for trykk/sug enn følgende laster gitt i bruksgrensetilstanden:

Trykk: 200 N/m^2
Sug : 400 N/m^2

For åpne hvelv settes minimumlasten for trykk lik minimumlasten for sug. Åpne hvelv skal i tillegg beregnes med en linjelast på de fri kantene (endeavslutning og/eller sideavslutning). Lasten virker vinkelrett på kledningen med størrelse $p = 0.5$ kN/m .

Figur A1 Variasjon av trykk/sug med total lufthastighet

3.2 Islast

Islasten defineres som variabel last. Størrelsen av islasten settes til

$$q_i = 3,0 \text{ kN/m}^2$$

Lasten regnes virkende på horisontal og/eller vertikalprojeksjonen av konstruksjonen. Lasten skal påføres som en jevnt fordelt over hele tverrsnittet og som ensidig last virkende på den ene halvdel av tverrsnittet.

3.3 Innhengt last

Innhengte laster er laster fra kabelbruer, skilt og annet utstyr som skal henges opp i tunnelen. Innhengte laster defineres som variabel last.

Lastens størrelse skal beregnes i hvert enkelt tilfelle.

Last fra kabelbru inklusive kabler skal ikke settes mindre enn 3 kN pr. opphengspunkt ved oppheng for hver 3. meter.

3.4 Fall-last

Fall-lasten defineres som variabel last. Størrelsen av fall-lasten settes til:

$$p_f = 3.0 \text{ kN}$$

Lasten påføres som en punktlast over en flate på 100 mm x 100 mm med vilkårlig plassering.

Konstruksjoner som regnes for islast skal ikke i tillegg regnes for fall-last.

Alternativt kan kapasiteten dokumenteres ved prøving.

3.5 Vindlast på frostporter

Vindlasten defineres som en variabel last.

Vindlastens størrelse skal vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Lastens størrelse vil avhenge av lufthastighet i tunnelen og lekkasjeareal i porten under stengning.

Frostporter skal minst være dimensjonert for følgende statiske vindlast inklusive formfaktor:

$$p_v = 1.0 \text{ kN/m}^2$$

Lasten virker i begge retninger på porten.

4. ULYKKESLAST

Påkjørsel

For de deler av konstruksjonen som kan bli utsatt for påkjørsel settes krav til dokumentasjon av konsekvensene for de enkelte elementer og for hele konstruksjonen. Dokumentasjonen skal inneholde:

- En helhetsvurdering av konsekvenser og konstruksjonens virkemåte i ulykkes-situasjonen. Her inngår også en vurdering av konsekvenser når deler av konstruksjonen fjernes (brutt sammen).
- Konstruksjonslementer skal være sikret på en slik måte at de ikke kan falle ned i trafikkrommet ved påkjørsel i tunnelen. Dette gjelder også tilstøtende deler.
- Konstruksjonene skal virke som rekkverk.

Fester og fundamenter for veggelementer, føringskanter av betong e.l., skal være overdimensjonert og sikret slik at konstruksjonen ikke skyves inn ved påkjørsel før det er oppstått brudd i veggelementet/betongkanten.

- De deler som skades ved påkjørsel skal kunne skiftes enkeltvis uten demontering av hele konstruksjonen.

For hvelv av betongelementer og veggelementer av betong gjelder i tillegg:

Veggelementene skal være dimensjonert for en jevnt fordelt ulykkeslast på

$$q_u = 5 \text{ kN/m}^2$$

Lasten regnes som horisontallast på vertikalprojeksjonen av konstruksjonen opp til 3.5 m over kjørebanelivå.

I spesielt utsatte områder f.eks. områder med muligheter for høy hastighet kombinert med reduserte siktforhold i kurve bør det i tillegg vurderes om det skal benyttes bakfylling som ulykkessikring.

Hvis lette konstruksjoner benyttes sammen med en føringskant av betong, skal denne ha samme kapasitet i forhold til påkjørsel som veggelementer av betong.

TILLEGG B

Frostmengder i henhold til

Håndbok 018. Vegbygging

ÅRSMIDDELTEMPERATUR OG FROSTMENGDER

Vedlegget er hentet fra Håndbok -018, vegbygging.

Vedlegget gir årsmiddeltemperatur (°C) og frostmengder (h°C) for alle landets kommuner. Kommunetabellene er ordnet fylkesvis basert på offisiell nummerering (ajourført 1990).

t_m : årsmiddeltemperatur

F_2 : frostmengden overskrides 1 gang i en 2-års periode

F_5 : frostmengden overskrides 1 gang i en 5-års periode

F_{10} : frostmengden overskrides 1 gang i en 10-års periode

F_{100} : frostmengden overskrides 1 gang i en 100-års periode

Det klimatiske grunnlaget for kommunetabellen er den statistiske undersøkelsen av dimensjonerende frostmengder ved 69 værstasjoner, og årsmiddeltemperatur og normal frostmengde ved 360 værstasjoner i perioden 1931-60.

Vanligvis er verdiene i tabellene knyttet til kommunesenteret. Innen de enkelte kommunene kan det være meget store lokale variasjoner i klima (kyst/innland, høyde over havet). Ved bruk av tabellen må man ta hensyn til det.

Man kan oppnå forholdsvis sikre verdier for dimensjonerende frostmengde ved å måle den (det finnes enkle måleinstrument) over en måned eller lenger tid, og sammenligne målt frostmengde i samme periode med målte verdier fra den værstasjonen som er grunnlaget for kommunetabellen.

KOMMUNE	TEMP.	FROSTMENGDE			
	t _m	F ₂	F ₅	F ₁₀	F ₁₀₀
	°C	h°C			

01 ØSTFOLD					
0101 Halden	6,0	7 000	13 000	18 000	22 000
0102 Sarpsborg	6,0	7 000	13 000	18 000	22 000
0103 Fredrikstad	6,5	5 000	11 000	16 000	24 000
0104 Moss	6,0	6 000	12 000	17 000	21 000
0111 Hvaler	7,0	3 000	7 000	11 000	15 000
0113 Borge	6,5	5 000	11 000	16 000	20 000
0114 Varteig	6,0	7 000	13 000	18 000	22 000
0115 Skjeberg	6,0	7 000	13 000	18 000	22 000
0118 Aremark	5,0	10 000	16 000	21 000	25 000
0119 Marker	5,0	12 000	18 000	23 000	28 000
0121 Rømskog	4,5	14 000	20 000	25 000	30 000
0122 Trøgstad	5,0	10 000	16 000	21 000	26 000
0123 Spydeberg	5,0	10 000	16 000	21 000	26 000
0124 Askim	5,5	10 000	16 000	21 000	26 000
0125 Eidsberg	5,5	10 000	16 000	21 000	26 000
0127 Skiptvet	5,5	10 000	16 000	21 000	26 000
0128 Rakkestad	5,5	10 000	16 000	21 000	26 000
0130 Tune	6,0	7 000	13 000	18 000	22 000
0131 Rolvsøy	6,0	8 000	14 000	19 000	23 000
0133 Kråkerøy	7,0	4 000	9 000	13 000	18 000
0134 Onsey	6,5	5 000	7 000	16 000	20 000
0135 Råde	6,0	6 000	12 000	17 000	21 000
0136 Bygge	5,5	5 000	11 000	16 000	20 000
0137 Våler	6,0	7 000	14 000	20 000	24 000
0138 Hobøl	5,5	8 000	15 000	21 000	25 000
02 AKERSHUS					
0211 Vestby	5,5	7 000	14 000	20 000	24 000
0213 Ski	5,5	8 000	15 000	21 000	25 000
0214 Ås	5,5	8 000	15 000	21 000	25 000
0215 Frogn	5,5	8 000	15 000	21 000	25 000
0216 Nesodden	5,5	8 000	15 000	21 000	25 000
0217 Oppegård	5,5	8 000	15 000	21 000	25 000
0219 Bærum	6,0	11 000	15 000	18 000	26 000
0220 Aker	5,5	11 000	15 000	18 000	26 000
0221 Aurskog-Høland	4,5	12 000	18 000	24 000	29 000
0226 Sørum	4,5	12 000	18 000	25 000	29 000
0227 Fet	5,0	11 000	18 000	24 000	28 000
0228 Rølingen	5,0	11 000	18 000	24 000	28 000
0229 Enebakk	5,0	11 000	18 000	24 000	28 000
0230 Lørenskog	5,0	11 000	18 000	24 000	28 000
0231 Skedsmo	4,5	12 000	19 000	25 000	29 000
0233 Nittedal	7,0	14 000	21 000	27 000	31 000
0234 Gjerdrum	4,0	15 000	22 000	28 000	32 000
0235 Ullensaker	4,5	15 000	22 000	28 000	32 000
0236 Nes	4,0	15 000	22 000	31 000	36 000
0237 Eidsvoll	4,0	17 000	23 000	30 000	35 000
0238 Nannestad	4,0	16 000	22 000	29 000	34 000
0239 Hurdal	4,0	16 000	22 000	29 000	34 000
OSLO					
0301 Byområdet	6,0	10 000	14 000	17 000	25 000
Boligområder	5,0	12 000	16 000	19 000	27 000
Merke	4,0	14 000	18 000	23 000	29 000
04 HEDMARK					
0401 Hamar	4,0	18 000	25 000	32 000	39 000
0402 Kongsvinger	4,0	18 000	25 000	34 000	39 000
0412 Ringsaker	4,0	20 000	27 000	33 000	41 000
0414 Vang	4,0	20 000	27 000	33 000	41 000
0415 Løten	3,5	20 000	27 000	34 000	41 000
0417 Stange	4,0	18 000	25 000	32 000	39 000
0418 Nord-Odal	4,0	18 000	25 000	34 000	39 000
0419 Sør-Odal	4,0	18 000	25 000	34 000	39 000
0420 Eidskog	4,0	15 000	22 000	31 000	36 000
0423 Grue	3,5	20 000	27 000	36 000	41 000
0425 Åsnes	3,5	21 000	28 000	37 000	42 000
0426 Våler	3,5	21 000	28 000	37 000	42 000
0427 Elverum	3,0	23 000	30 000	39 000	44 000
0428 Trysil	2,0	27 000	34 000	43 000	48 000
0429 Åmot	2,5	26 000	32 000	42 000	47 000
0430 Stor-Elvdal	2,0	26 000	32 000	43 000	49 000
0432 Rendalen	2,5	25 000	30 000	42 000	48 000
0434 Engerdal	1,0	29 000	34 000	46 000	52 000
0436 Tolga	0,5	31 000	36 000	48 000	54 000
0437 Tynset	0,5	32 000	37 000	49 000	55 000
0438 Alvdal	1,0	28 000	33 000	45 000	51 000
0439 Follidal	0,5	30 000	36 000	45 000	53 000
0441 Os	0,5	31 000	36 000	48 000	54 000
05 OPPLAND					
0501 Lillehammer	4,0	23 000	30 000	36 000	44 000
0502 Gjøvik	4,0	18 000	25 000	30 000	36 000
0511 Dovre	1,5	30 000	37 000	42 000	53 000
0512 Lesja	1,5	25 000	32 000	37 000	48 000
0513 Skjåk	1,0	24 000	31 000	36 000	42 000
0514 Lom	1,5	24 000	31 000	36 000	42 000
0515 Vågå	2,0	26 000	34 000	39 000	44 000
0516 Nord-Fron	2,5	26 000	34 000	40 000	44 000
0517 Sel	2,0	26 000	34 000	40 000	44 000
0519 Sør-Fron	2,5	26 000	34 000	40 000	44 000
0520 Ringebu	3,0	24 000	32 000	38 000	42 000
0521 Øyer	3,5	23 000	30 000	36 000	41 000
0522 Gausdal	2,0	26 000	34 000	40 000	44 000
0528 Østre Toten	4,0	18 000	24 000	30 000	36 000
0529 Vestre Toten	3,5	20 000	26 000	32 000	38 000
0532 Jevnaker	4,0	15 000	22 000	28 000	33 000
0533 Lunner	3,0	16 000	23 000	29 000	34 000

KOMMUNE	TEMP.	FROSTMENGDE			
	t _m	F ₂	F ₅	F ₁₀	F ₁₀₀
	°C	h°C			

0534 Gran	3,0	17 000	23 000	30 000	35 000
0536 Søndre Land	3,0	19 000	25 000	31 000	37 000
0538 Nordre Land	2,5	22 000	28 000	34 000	40 000
0540 Sør-Aurdal	2,5	20 000	28 000	34 000	39 000
0541 Etnedal	1,0	26 000	34 000	40 000	45 000
0542 Nord-Aurdal	1,5	25 000	33 000	39 000	44 000
0543 Vestre Slidre	2,0	25 000	33 000	39 000	44 000
0544 Øystre Slidre	2,0	25 000	33 000	39 000	44 000
0545 Vang	2,5	25 000	33 000	39 000	44 000
06 BUSKERUD					
0602 Drammen	5,5	13 000	20 000	25 000	29 000
0604 Kongsberg	4,5	15 000	23 000	28 000	31 000
0605 Ringsaker	4,5	16 000	23 000	29 000	34 000
0612 Hole	4,5	16 000	23 000	29 000	34 000
0615 Flå	2,0	21 000	30 000	36 000	41 000
0616 Nes	2,0	26 000	35 000	41 000	46 000
0617 Gol	1,5	25 000	34 000	40 000	45 000
0618 Hemsedal	1,5	20 000	29 000	34 000	42 000
0619 Ål	2,0	20 000	27 000	33 000	42 000
0620 Hol	1,0	25 000	32 000	38 000	47 000
0621 Sigdal	3,0	18 000	27 000	33 000	38 000
0622 Krødsherad	3,5	17 000	25 000	31 000	35 000
0623 Modum	5,0	16 000	23 000	28 000	31 000
0624 Øvre Eiker	4,5	15 000	22 000	28 000	31 000
0625 Nedre Eiker	5,0	14 000	21 000	27 000	30 000
0626 Lier	5,5	13 000	19 000	23 000	29 000
0627 Røyken	5,5	10 000	16 000	20 000	26 000
0628 Hurum	6,0	8 000	14 000	18 000	24 000
0631 Flesberg	3,5	20 000	27 000	32 000	36 000
0632 Rollag	3,0	20 000	27 000	32 000	36 000
0633 Nore og Uvdal	1,5	24 000	32 000	38 000	44 000
07 VESTFOLD					
0701 Borre	6,5	5 000	10 000	15 000	20 000
0702 Holmestrand	6,0	7 000	13 000	18 000	22 000
0705 Tønsberg	6,5	4 000	9 000	14 000	19 000
0706 Sandefjord	6,5	4 000	10 000	15 000	19 000
0709 Larvik	6,5	4 000	9 000	14 000	17 000
0711 Svelvik	6,0	10 000	17 000	22 000	26 000
0713 Sande	6,0	9 000	16 000	21 000	25 000
0714 Hof	6,0	10 000	17 000	22 000	26 000
0716 Våle	6,0	6 000	12 000	18 000	22 000
0718 Ramnes	5,5	7 000	14 000	19 000	23 000
0719 Andebu	5,5	7 000	13 000	19 000	23 000
0720 Stokke	6,0	5 000	11 000	16 000	20 000
0722 Nøtterøy	6,5	4 000	9 000	14 000	19 000
0723 Tjøme	7,0	3 000	7 000	11 000	15 000
0728 Lardal	5,5	7 000	14 000	19 000	23 000
08 TELEMARK					
0805 Porsgrunn	6,0	10 000	15 000	18 000	22 000
0806 Skien	5,0	11 000	16 000	21 000	25 000
0807 Notodden	3,5	13 000	19 000	27 000	29 000
0811 Siljan	5,5	10 000	16 000	21 000	25 000
0814 Bamble	6,0	6 000	10 000	13 000	17 000
0815 Kragere	6,0	4 000	8 000	11 000	15 000
0817 Drangedal	5,5	10 000	16 000	20 000	25 000
0819 Nome	5,0	11 000	16 000	22 000	25 000
0821 Bø	4,0	12 000	17 000	23 000	26 000
0822 Sauherad	4,5	13 000	18 000	25 000	27 000
0826 Tinn	2,0	25 000	31 000	37 000	41 000
0827 Hjørtingdal	2,5	15 000	21 000	27 000	31 000
0828 Seljord	3,5	13 000	18 000	24 000	27 000
0829 Kviteseid	5,0	12 000	17 000	21 000	25 000
0830 Nissedal	5,5	10 000	15 000	20 000	25 000
0831 Fyresdal	5,0	10 000	14 000	19 000	23 000
0833 Tokke	5,0	11 000	16 000	20 000	24 000
0834 Vinje	2,0	20 000	26 000	32 000	36 000
09 AUST-AGDER					
0901 Risør	6,5	2 000	6 000	9 000	13 000
0903 Arendal	7,0	1 000	5 000	8 000	12 000
0904 Grimstad	7,0	1 000	5 000	8 000	12 000
0911 Gjerstad	6,0	5 000	10 000	14 000	19 000
0912 Vegårshei	6,0	5 000	9 000	12 000	16 000
0914 Tvedestrand	6,5	2 000	6 000	9 000	13 000
0918 Moland	7,0	1 000	5 000	8 000	12 000
0919 Froland	6,0	5 000	9 000	13 000	16 000
0920 Øystad	7,0	1 000	5 000	8 000	12 000
0921 Tromøy	7,0	1 000	5 000	8 000	12 000
0922 Hisøy	7,0	1 000	5 000	8 000	12 000
0926 Lillesand	7,0	1 000	5 000	9 000	12 000
0928 Birkenes	6,0	5 000	9 000	13 000	16 000
0929 Amlie	5,0	7 000	11 000	14 000	18 000
0935 Iveland	6,0	5 000	9 000	13 000	16 000
0937 Evje og Hornnes	6,0	5 000	9 000	13 000	16 000
0938 Byglend	5,0	7 000	10 000	14 000	18 000
0940 Valle	4,0	9 000	13 000	17 000	21 000
0941 Bykle	4,0	10 000	15 000	19 000	23 000
10 VEST-AGDER					
1001 Kristiansand					

KOMMUNE	TEMP.	FROSTMENGDE			
	t _m	F ₂	F ₅	F ₁₀	F ₁₀₀
	°C	h°C			

1017 Songdalen	6,0	5 000	9 000	13 000	16 000
1018 Segne	7,0	1 000	6 000	9 000	12 000
1021 Mørnadal	6,5	4 000	9 000	12 000	15 000
1026 Asera	5,0	6 000	10 000	14 000	17 000
1027 Audnedal	5,0	5 000	10 000	13 000	16 000
1029 Lindesnes	7,0	1 000	6 000	9 000	12 000
1032 Lyngdal	6,5	1 000	6 000	9 000	12 000
1034 Høgebøstad	5,5	4 000	9 000	12 000	15 000
1037 Kvinesdal	5,5	4 000	9 000	12 000	15 000
1046 Sirdal	4,5	4 000	9 000	12 000	15 000

11 ROGALAND

1101 Eigersund	7,5	0	3 000	6 000	11 000
1102 Sandnes	7,5	0	2 000	3 000	7 000
1103 Stavanger	7,5	0	2 000	3 000	7 000
1106 Haugesund	7,5	0	1 000	3 000	6 000
1111 Sokndal	7,0	0	3 000	6 000	11 000
1112 Lund	6,5	1 000	5 000	8 000	12 000
1114 Bjerkreim	6,5	1 000	5 000	8 000	12 000
1119 Hå	7,5	0	1 000	3 000	7 000
1120 Klæpp	7,0	0	1 000	3 000	7 000
1121 Time	7,0	0	2 000	3 000	7 000
1122 Gjesdal	6,0	1 000	4 000	7 000	12 000
1124 Sola	7,5	0	1 000	3 000	7 000
1127 Randaberg	7,5	0	2 000	3 000	7 000
1129 Forsand	7,0	1 000	5 000	7 000	12 000
1130 Strand	7,5	0	2 000	3 000	7 000
1133 Hjeltnes	6,5	1 000	4 000	7 000	12 000
1134 Suldal	5,0	5 000	9 000	12 000	16 000
1135 Sauda	6,0	4 000	8 000	11 000	15 000
1141 Finnøy	7,5	0	1 000	3 000	7 000
1142 Rennesøy	7,5	0	1 000	3 000	6 000
1144 Kvitsøy	7,5	0	1 000	2 000	6 000
1145 Bokn	7,5	0	1 000	3 000	6 000
1146 Tysvær	7,5	0	2 000	4 000	7 000
1149 Karmøy	7,5	0	1 000	3 000	6 000
1151 Utsira	7,5	0	0	1 000	2 000
1154 Vindefjord	7,5	0	2 000	3 000	7 000

12 HORDALAND

1201 Bergen	7,5	0	2 000	3 000	5 000
1211 Etne	6,0	2 000	5 000	8 000	13 000
1214 Ølen	7,0	0	2 000	4 000	7 000
1216 Sveio	7,5	0	2 000	4 000	7 000
1219 Bemlo	7,5	0	1 000	2 000	5 000
1221 Stord	7,5	0	1 000	2 000	5 000
1222 Fitjar	7,5	0	1 000	2 000	5 000
1223 Tynes	7,5	0	1 000	2 000	5 000
1224 Kvinnherad	6,5	1 000	3 000	6 000	11 000
1227 Jondal	6,0	1 000	3 000	5 000	11 000
1228 Odde	5,5	5 000	8 000	11 000	16 000
1231 Ullensvang	5,0	6 000	8 000	11 000	17 000
1232 Eidfjord	5,0	6 000	8 000	11 000	17 000
1233 Ulvik	5,0	9 000	11 000	14 000	20 000
1234 Granvin	5,0	8 000	10 000	13 000	19 000
1235 Voss	4,5	10 000	14 000	18 000	24 000
1238 Kvern	6,0	1 000	3 000	5 000	11 000
1241 Fuse	6,0	1 000	2 000	4 000	8 000
1242 Samnanger	5,5	5 000	7 000	10 000	15 000
1243 Os	6,5	1 000	2 000	5 000	8 000
1244 Austevoll	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1245 Sund	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1246 Fjell	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1247 Askøy	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1251 Vaksdal	4,5	8 000	12 000	16 000	22 000
1252 Modalen	5,0	5 000	8 000	13 000	19 000
1253 Osterøy	7,0	2 000	4 000	6 000	9 000
1256 Meland	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1259 Øygarden	7,5	0	1 000	2 000	5 000
1260 Råde	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1263 Lindås	6,5	1 000	3 000	5 000	7 000
1264 Austrheim	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1265 Fedje	7,5	0	1 000	2 000	5 000
1266 Masfjorden	6,0	1 000	2 000	4 000	7 000

14 SOGN OG FJORDANE

1401 Flora	7,0	0	1 000	3 000	5 000
1411 Gulen	7,0	0	1 000	3 000	5 000
1412 Solund	7,0	0	1 000	3 000	5 000
1413 Hyllestad	7,0	0	1 000	3 000	5 000
1416 Høyanger	7,0	0	2 000	3 000	5 000
1417 Vik	6,5	1 000	3 000	4 000	6 000
1418 Balestrand	6,0	3 000	6 000	9 000	12 000
1419 Leikanger	6,5	1 000	4 000	7 000	10 000
1420 Sogndal	6,0	4 000	7 000	10 000	13 000
1421 Aurland	6,0	8 000	11 000	14 000	18 000
1422 Lerdal	6,0	5 000	9 000	11 000	15 000
1424 Årdal	4,5	8 000	12 000	14 000	18 000
1426 Luster	4,0	10 000	14 000	16 000	19 000
1428 Askvoll	7,0	0	1 000	3 000	5 000
1429 Fjaler	7,0	0	1 000	3 000	5 000
1430 Gauler	5,5	4 000	7 000	10 000	13 000
1431 Jølster	4,0	5 000	8 000	11 000	14 000
1432 Førde	5,5	4 000	7 000	10 000	13 000
1433 Naustdal	5,5	4 000	7 000	10 000	13 000
1438 Bremanger	7,0	0	1 000	3 000	5 000
1439 Vågsøy	7,0	0	1 000	3 000	5 000
1441 Selje	7,0	0	1 000	3 000	5 000
1443 Eid	6,0	3 000	4 000	6 000	8 000
1444 Hornindal	5,5	4 000	5 000	7 000	9 000
1445 Gloppen	6,0	2 000	5 000	7 000	9 000
1449 Stryn	5,5	4 000	6 000	9 000	13 000

KOMMUNE	TEMP.	FROSTMENGDE			
	t _m	F ₂	F ₅	F ₁₀	F ₁₀₀
	°C	h°C			

15 MØRE OG ROMSDAL

1502 Molde	6,0	0	2 000	3 000	5 000
1503 Kristiansund	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1504 Ålesund	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1511 Venlyst	6,0	0	1 000	3 000	5 000
1514 Sande	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1515 Høy	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1516 Ulstein	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1517 Hareid	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1519 Volda	6,0	1 000	3 000	5 000	8 000
1520 Ørsta	6,0	1 000	3 000	5 000	8 000
1523 Ørskog	6,0	1 000	3 000	5 000	8 000
1524 Norddal	6,0	2 000	3 000	5 000	9 000
1525 Stranda	6,0	2 000	4 000	6 000	9 000
1526 Stordal	6,0	1 000	3 000	5 000	8 000
1528 Sykkylven	6,0	1 000	3 000	5 000	8 000
1529 Skodje	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1531 Sula	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1532 Giske	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1534 Haram	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1535 Vestnes	6,0	1 000	3 000	6 000	8 000
1539 Rauma	6,0	3 000	5 000	8 000	10 000
1543 Nesset	6,0	3 000	5 000	8 000	10 000
1545 Midsund	6,5	1 000	2 000	3 000	6 000
1546 Sandøy	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1547 Aukra	7,0	0	1 000	2 000	5 000
1548 Fræna	6,5	1 000	3 000	4 000	6 000
1551 Eide	6,5	1 000	2 000	3 000	6 000
1554 Averøy	6,5	1 000	2 000	3 000	6 000
1556 Frei	6,5	1 000	2 000	3 000	6 000
1557 Gjernes	6,0	1 000	3 000	5 000	8 000
1560 Tingvoll	6,0	1 000	3 000	5 000	8 000
1563 Sunndal	5,5	4 000	7 000	11 000	14 000
1566 Surnedal	5,0	5 000	8 000	12 000	15 000
1567 Rindal	4,5	7 000	12 000	15 000	18 000
1569 Aure	5,5	1 000	3 000	6 000	8 000
1571 Halsø	5,5	1 000	3 000	6 000	8 000
1572 Tustna	5,5	1 000	3 000	4 000	6 000
1573 Smøla	5,5	0	1 000	2 000	5 000

16 SØR-TRØNDELAG

1601 Trondheim	5,0	7 000	12 000	14 000	16 000
1612 Hemne	5,5	5 000	7 000	10 000	12 000
1613 Snillfjord	5,5	4 000	6 000	9 000	11 000
1617 Hitra	6,0	1 000	2 000	3 000	6 000
1620 Frøya	6,0	1 000	2 000	3 000	6 000
1621 Ørland	5,5	2 000	4 000	5 000	7 000
1622 Agdenes	5,5	2 000	4 000	5 000	7 000
1624 Rissa	5,5	4 000	7 000	9 000	11 000
1627 Bjugn	6,0	2 000	4 000	7 000	9 000
1630 Åfjord	5,5	2 000	4 000	7 000	9 000
1632 Roan	5,5	2 000	5 000	7 000	9 000
1633 Osen	5,5	2 000	5 000	7 000	9 000
1634 Oppdal	2,0	15 000	20 000	23 000	26 000
1635 Rørenbu	2,5	14 000	20 000	23 000	26 000
1636 Meldal	4,0	10 000	16 000	19 000	21 000
1638 Orkdal	5,0	6 000	11 000	13 000	15 000
1640 Røros	0,5	30 000	38 000	45 000	55 000
1644 Holtålen	1,5	14 000	21 000	23 000	27 000
1648 Midtre Gauldal	4,0	11 000	17 000	20 000	22 000
1653 Melhus	4,5	7 000	12 000	16 000	18 000
1657 Skaun	5,0	6 000	11 000	15 000	17 000
1662 Klebu	4,5	7 000	12 000	16 000	18 000
1663 Melvik	5,0	6 000	11 000	13 000	15 000
1664 Selbu	4,0	10 000	15 000	19 000	21 000
1665 Tydal	2,0	14 000	19 000	23 000	27 000

17 NORD-TRØNDELAG

1702 Steinkjer	5,0	8 000	12 000	15 000	19 000
1703 Namsskogan	5,0	6 000	9 000	12 000	15 000
1711 Meråker	3,0	10 000	15 000	20 000	23 000
1714 Stjørdal	5,0	6 000	10 000	13 000	17 000
1717 Frosta	5,5	6 000	9 000	12 000	15 000
1718 Leksvik	5,5	6 000	9 000	12 000	15 000
1719 Levanger	5,0	6 000	10 000	13 000	17 000
1721 Verdal	5,0	6 000	10 000	13 000	17 000
1723 Moelv	5,5	6 000	9 000	12 000	15 000
1724 Verran	5,0	7 000	11 000	14 000	18 000
1725 Namdalseid	5,0	7 000	11 000	14 000	18 000
1729 Inderøy	5,0	6 000	9 000	12 000	15 000
1736 Snåsa	4,0	13 000	19 000	23 000	27 000
1738 Lierne	1,0	25 000	29 000	36 000	41 000
1739 Røyrvik	1,5	25 000	29 000	36 000	41 000
1740 Namskogan	3,0	14 000	19 000	24 000	28 000
1742 Grong	4,0	12 000	17 000	22 000	26 000
1743 Høylandet	3,5	10 000	15 000	20 000	24 000
1744 Overhalla	4,5	10 000			

KOMMUNE	TEMP.	FROSTMENGD			
	t _m	F ₂	F ₅	F ₁₀	F ₁₀₀
	°C	h°C			

1818 Herøy	5,5	2 000	4 000	7 000	11 000
1820 Alstahaug	5,5	1 000	4 000	7 000	13 000
1822 Leirfjord	5,0	3 000	6 000	9 000	15 000
1824 Vefsn	3,5	13 000	16 000	21 000	27 000
1825 Grane	2,5	18 000	23 000	28 000	32 000
1826 Hattfjellidal	1,5	26 000	32 000	37 000	42 000
1827 Dønna	5,5	2 000	4 000	7 000	11 000
1828 Nesna	5,5	2 000	4 000	7 000	11 000
1832 Hemnes	3,0	18 000	23 000	29 000	37 000
1833 Rana	3,0	16 000	18 000	25 000	35 000
1834 Lurøy	5,5	2 000	4 000	8 000	13 000
1835 Trana	6,0	0	1 000	2 000	6 000
1836 Rødøy	5,0	3 000	5 000	10 000	15 000
1837 Meløy	5,0	3 000	5 000	10 000	15 000
1838 Giljeskål	5,0	2 000	4 000	9 000	14 000
1839 Beiarn	3,5	10 000	13 000	18 000	24 000
1840 Saltdal	2,0	18 000	22 000	28 000	37 000
1841 Fauske	3,5	14 000	17 000	22 000	28 000
1842 Skjerstad	4,0	10 000	13 000	18 000	24 000
1845 Sørfold	4,0	10 000	13 000	18 000	24 000
1848 Steigen	4,5	4 000	6 000	10 000	15 000
1849 Hamarøy	4,0	7 000	9 000	13 000	18 000
1850 Tysfjord	3,5	10 000	13 000	18 000	24 000
1851 Lødingen	4,0	7 000	10 000	13 000	18 000
1852 Tjeldsund	4,0	8 000	11 000	14 000	19 000
1853 Evenes	3,5	9 000	11 000	15 000	21 000
1854 Ballangen	3,5	10 000	13 000	17 000	24 000
1856 Røst	5,5	0	1 000	2 000	6 000
1857 Værøy	5,5	0	1 000	2 000	6 000
1859 Flakstad	5,0	1 000	3 000	5 000	12 000
1860 Vestvågøy	5,0	3 000	5 000	8 000	14 000
1865 Vågan	5,0	3 000	5 000	8 000	14 000
1866 Hadsel	4,5	4 000	6 000	9 000	15 000
1867 Bø	4,5	3 000	4 000	7 000	14 000
1868 Øksnes	4,5	3 000	4 000	7 000	15 000
1870 Sortland	4,5	4 000	6 000	9 000	16 000
1871 Andøy	4,0	4 000	5 000	8 000	15 000
1874 Moskenes	5,0	1 000	3 000	5 000	12 000
19 TROMS					
1901 Harstad	4,5	5 000	7 000	10 000	16 000
1902 Tromsø	3,5	10 000	13 000	16 000	21 000
1911 Kvæfjord	4,5	7 000	9 000	12 000	18 000
1913 Skånliend	4,0	8 000	10 000	13 000	19 000
1915 Bjerkeøy	4,5	6 000	8 000	10 000	16 000
1917 Ibestad	4,5	7 000	9 000	12 000	18 000
1919 Gratangen	3,5	11 000	14 000	18 000	25 000
1920 Lavangen	3,5	12 000	15 000	19 000	26 000
1922 Bardu	2,0	27 000	29 000	36 000	47 000
1923 Salangen	3,5	12 000	15 000	19 000	26 000
1924 Målselv	2,0	27 000	29 000	36 000	47 000
1925 Serreisa	3,0	12 000	16 000	19 000	26 000
1926 Dyrøy	3,5	11 000	15 000	18 000	25 000
1927 Tranøy	3,5	10 000	14 000	17 000	24 000
1928 Torshøken	3,5	8 000	11 000	14 000	20 000
1929 Berg	3,5	10 000	13 000	16 000	21 000
1931 Lenvik	3,5	11 000	15 000	18 000	25 000
1933 Balsfjord	3,0	15 000	18 000	22 000	29 000
1936 Karlsøy	4,0	8 000	11 000	15 000	19 000
1938 Lyngen	3,0	17 000	21 000	25 000	31 000
1939 Storfjord	2,0	23 000	26 000	30 000	42 000
1940 Kåfjord	2,0	23 000	26 000	30 000	42 000
1941 Skjerøy	3,5	10 000	14 000	19 000	24 000
1942 Nordreisa	2,0	23 000	26 000	30 000	42 000
1943 Kvanangen	2,0	25 000	28 000	32 000	44 000
20 FINNMARK					
2001 Hammerfest	2,0	15 000	18 000	21 000	32 000
2002 Vardø	1,0	17 000	23 000	26 000	33 000
2003 Vadsø	1,0	18 000	25 000	29 000	37 000
2011 Kautokeino	-2,0	51 000	56 000	65 000	76 000
2012 Alta	1,5	25 000	28 000	32 000	44 000
2014 Loppe	2,5	10 000	13 000	16 000	27 000
2015 Hesvik	3,0	8 000	11 000	14 000	25 000
2016 Serøysund	3,0	9 000	12 000	15 000	26 000
2017 Kvalsund	2,0	18 000	21 000	26 000	37 000
2018 Måsøy	2,0	13 000	16 000	20 000	30 000
2019 Nordkapp	2,5	12 000	15 000	19 000	29 000
2020 Porsanger	1,5	30 000	33 000	37 000	49 000
2021 Karasjok	-1,5	52 000	57 000	69 000	78 000
2022 Lebesby	1,5	25 000	28 000	33 000	44 000
2023 Gamvik	1,5	17 000	20 000	24 000	34 000
2024 Berlevåg	1,5	18 000	24 000	28 000	35 000
2025 Tena	0,5	30 000	33 000	38 000	49 000
2027 Nesseby	1,0	30 000	35 000	40 000	49 000
2028 Båtsfjord	1,0	18 000	25 000	28 000	36 000
2030 Ser-Varanger	0,5	31 000	35 000	43 000	50 000

Statens vegvesen

Vegdirektoratet
Håndboksekretariatet
Boks 8142 Dep.,
0033 Oslo
Tlf. 22 07 35 00
Fax 22 07 36 79

ISBN 82-7207-389-7

1995

En håndbok fra Vegvesenet